

Кечик О. О. Використання новітніх інноваційних технологій при вивченні іноземної мови / О. О. Кечик // Інформаційні технології в наукових дослідженнях і навчальному процесі: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (17–19 листопада 2010 р.). – Луганськ, 2010. – С. 49–55.

У статті розглянуто виникнення нового напрямку у вивченні іноземної мови, застосування новітніх інноваційних технологій при вивченні іноземної мови, а саме, комп'ютерних навчальних програм.

Ключові слова: інноваційні технології, іноземна мова, комп'ютерні навчальні програмами.

УДК 81:377

О. О. Кечик

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Сучасний етап розвитку українського суспільства характеризується демократизацією всіх внутрішніх і зовнішніх процесів, більшою відкритістю нашої країни зовнішньому світу. Ця відкритість стосується не тільки політичної та економічної сфер. Вона також відноситься до культури і науки.

Проблема зближення теоретичної освіти з практичним застосуванням знань в реальному житті не нова, але вона не втратила своєї актуальності і сьогодні. Комп'ютерні технології надали нові можливості у вирішенні цієї проблеми. Поступово на зміну традиційній системі навчання приходить особистісно орієнтована, традиційні методи замінюються інноваційними, що передбачають зміщення акцентів у навчальній діяльності.

Удосконалення процесу підготовки фахівців потребує не тільки поліпшення якості навчальних планів і програм, а й зумовлює також новітнє

осмислення професійного розвитку майбутнього фахівця, який повинен володіти новітніми інноваційними технологіями.

Входження України в Європейський освітній простір, проблема розвитку ринкових та економічних відносин, вдосконалення процесів інтеграції, підвищення вимог суспільства, розвиток технологій, комп'ютеризація навчального процесу зумовлюють необхідність удосконалення змісту і форм підготовки спеціалістів у системі вищої освіти з самого початку навчання.

Поряд з проведенням широкомасштабної наукової роботи, спрямованої на вдосконалення навчально-виховного процесу у вищій освіті актуальним становиться використання комп'ютерних технологій при підготовці конкурентоспроможних фахівців. Сучасні реалії вимагають радикальних змін у галузі навчання іноземних мов, зокрема англійської мови, бо англійська мова визнана мовою міжнародного спілкування.

Таким чином, актуальність дослідження проблеми використання новітніх інноваційних технологій при вивченні іноземної мови обумовлена соціальними потребами в спеціалістах з високим рівнем знань англійської мови, що, в свою чергу, вимагає вивчення процесу формування іншомовної компетенції студентів у сучасних вузах.

Інтенсивною розробкою теоретичних основ педагогічної інноватики займались К. Ангеловські, М. В. Кларін, В. Я. Ляудис, С. Д. Поляков, Т. І. Шамова, Н. Р. Юсуфбекова, Л. С. Подимова, Х. Барнет, Д. Гамільтон, Н. Грос, У. Кінгстон, Н. Лагервей, М. Майлз, А. Хаберман, Р. Хейвлок та інші, головна мета яких виявлення особливостей розвитку інноваційного потенціалу майбутнього вчителя в процесі навчання у вузі.

Метою нашого дослідження є визначення критеріїв формування англомовної компетенції майбутніх вчителів з метою підвищення ефективності навчання при використанні інноваційних технологій.

Об'єктом дослідження є процес навчання англійської мови майбутніх вчителів засобами новітніх інноваційних технологій.

Предмет дослідження формування англомовної компетенції майбутніх фахівців з використанням сучасних новітніх технологій.

Важливим чинником успіху є розуміння того, що мова найкраще засвоюється тоді, коли студентам пропонується індивідуальна методична увага й участь, які ґрунтуються на аналізі особистісних навчальних потреб і відповідальності. І зрештою, однаково вирішальним і важливим чинником успіху вивчення мови є забезпечення навчального процесу видами та типами діяльності, що сприяють використанню мови.

Комунікативна спрямованість у навчанні іноземних мов – це створення умов для мовленнєвої взаємодії. Уроки англійської мови повинні бути спрямовані на розвиток у студентів здібностей до творчого використання іноземної мови. Найголовнішим для викладача є кінцевий результат його роботи, а саме – високий рівень володіння студентами необхідними знаннями, вміннями та навичками з предмету.

Таким чином, такі умови та потреби сучасного життя зумовили виникнення нового напрямку у вивченні іноземної мови застосування таких інноваційних технологій, як комп'ютеризоване навчання.

Комп'ютеризоване навчання на уроках англійської мови реалізується на наступних принципах:

- індивідуалізація (можливість персонально працювати з кожним студентом, враховуючи його здібності, рівень знань, умінь та навичок);
- диференціація (можна обирати та пропонувати студентам необхідні варіанти навчальних завдань, певної складності й кількості та в такій послідовності, що відповідає їхнім пізнавальним можливостям, рівню знань та умінь);
- інтенсифікація (наявні різні засоби презентації навчального матеріалу, його структурування з широким залученням інтерактивних видів і форм робіт).

Серед головних дидактичних функцій, що можуть бути реалізовані за допомогою комп'ютерних технологій треба зазначити такі:

- пізнавальна (так, наприклад, використовуючи комп'ютерні технології та Інтернет, можна отримати будь-яку необхідну інформацію та використовувати навчальні програми, на яких відображені текст, звук, відео – сприяє пізнавальній активності студентів);

- розвиваюча (робота студентів з навчальною програмою, крім активації лексики, сприяє розвитку таких необхідних пізнавальних процесів, як сприйняття, логічне мислення, пам'ять, увага);

- тренувальна (за допомогою комп'ютерних програм студенти мають можливість самостійно в нетрадиційній формі тренуватись та перевірити свій рівень знань та умінь з певної теми, визначити конкретні прогалини, доопрацювати їх та виконати запропоновані завдання ще кілька разів з метою покращення своїх результатів);

- діагностична (використовуючи комп'ютерні технології, викладач має змогу швидко здійснити контроль та з'ясувати рівень засвоєння навчальної теми студентами);

- комунікативна (під час роботи студентів з навчальними програмами у формі діалогу з комп'ютером студенти долають бар'єр боязливості, у студентів формується добре відношення до предмету, вони оволодівають значним базовим рівнем спілкування на англійській мові).

Одним із основних завдань використання комп'ютерних технологій у навчальних закладах є допомога в організації роботи студентів за спеціально розробленими комп'ютерними навчальними програмами (КНП). КНП мають відповідати сучасним вимогам та методиці викладання навчальних дисциплін. Метою використання КНП є навчання студентів англійської мови через наближення їх до реальних життєвих ситуацій.

На таких інтегрованих заняттях студенти удосконалюють свої знання, вміння та навички, набуті за попередній період навчання, також дуже доцільно використовувати такі навчальні програми як засіб інтенсифікації та оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, активізації їх можливостей, розвиток їх творчих здібностей.

Впровадження інноваційних технологій, зокрема, використання КНП на заняттях проходить трьома етапами:

1 етап – це формування лексичних та граматичних навичок з виробничої теми. Протягом цього етапу студенти засвоюють будову англійських речень, удосконалюють мовні навички, прослуховуючи та повторюючи фрази та речення, записані на диску; водночас вони можуть бачити на екрані, наскільки ефективно це в них виходить, бо одразу комп'ютер висвітлює результати. Під час цього етапу комп'ютер виступає в ролі терплячого репетитора, враховуючи індивідуальні особливості студента, якому інколи потрібно багато разів повторити одну й ту саму фразу;

2 етап – на цьому етапі проходить удосконалення мовних навичок та використання тих фраз та речень, які закріплювались на першому етапі. Студент має вибрати один з трьох, поданих комп'ютером, варіантів з вірною відповіддю та вчасно відповісти на фразу, подану комп'ютером. Також під час діалогу студента з комп'ютером на екрані висвітлюються фотографії, що стосуються теми діалогу;

3 етап – це засвоєння матеріалу, розвиток умінь вживати лексичні та граматичні знання, набуті під час попередніх двох етапів. Студентам пропонуються граматичні та лексичні завдання, наприклад: поставити слова в вірній послідовності, щоб було вірно побудоване речення; дібрати до запропонованих слів (які зустрічались протягом двох попередніх етапів) антоніми чи синоніми; вставити за змістом слова у фрази або речення.

Після проходження цих етапів студент може побачити, наскільки успішно він працював протягом заняття, подивившись результати уроку.

Використання навчальних комп'ютерних програм дозволяє викладачу перекласти частину своєї роботи на комп'ютер, роблячи при цьому навчання більш цікавим, різноманітним, інтенсивним. Але комп'ютер не замінює викладача, а тільки доповнює його, бо викладач постійно консультує студента.

Таким чином, впровадження та застосування комп'ютерних навчальних програм на уроках англійської мови це:

- ефективний допоміжний технічний наочно-слуховий засіб;
- допоміжний засіб учбово-пізнавальної діяльності студентів;
- засіб підвищення мотивації та бажання студентів вивчати англійську мову;
- швидкий та ефективний засіб оцінювання та контролю знань, вмінь та навичок студентів;
- засіб підвищення інтерактивної та комунікативної діяльності.

Також серед новітніх інноваційних технологій особливе місце займають проектні технології, які дозволяють:

- створити мотиваційну ситуацію для формування та удосконалення мовних навичок у вирішенні проблемних завдань;
- активізувати мовні та мовленнєві знання студентів у межах програмового матеріалу;
- формувати мовні та мовленнєві навички студентів з іноземної мови у межах та поза межами вивчених тем;
- формувати артикуляційні та інтонаційні навички мовлення при презентації проектного дослідження;
- формувати соціокультурні та соціолінгвістичні компетенції студентів при опрацюванні інформації про культуру, звичаї та традиції народів, мова яких вивчається;
- органічно інтегрувати знання студентів з іноземних мов та інших галузей наук;
- стимулювати індивідуальну творчу активність при виборі та створенні проекту.

Метод проектів відкриває необмежені можливості для впровадження комунікативних, інтерактивних, групових технологій навчання, робить увесь навчально-виховний процес високоефективним. Українське сучасне інформаційне суспільство представляє нові умови та можливості для

отримання інформації. Починаючи з підготовчого етапу студенти здійснюють пошук необхідної інформації у мережі Інтернет, використовують комп'ютерні технології для підготовки та захисту проекту.

Використання проектних технологій допомагає розширити комунікативні компетенції студентів, сприяє інтегруванню чотирьох мовленнєвих умінь. Співпраця в позаурочний час є дуже привабливою як для викладача, так і для студента. Для студента іншомовна взаємодія – це реально відтворена комунікативна потреба, а не штучно створена мовна ситуація на занятті.

Тож, застосування на заняттях комп'ютерних навчальних програм – це досить ефективний та доцільний засіб у навчанні студентів англійської мови, спрямований на розвиток комунікативних здібностей студентів. Крім цього використання комп'ютерних технологій у викладанні англійської мови дозволяє відійти від традиційних форм навчання й підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності студентів, оптимізувати засвоєння мовних структур та граматичних правил, а також подолати монотонність заняття при формуванні мовленнєвої та комунікативної компетенції студентів при навчанні англійській мові.

Література:

1. Ангеловски К. Учителя и инновации. – М.: Просвещение, 1991. – 159 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. – К.: Академвидав, 2004. – 351 с.